**Euroopan parlamentti**
2024-2029

*Talousarvion valvontavaliokunta*

**2024/2052(INI)**

21.02.2025

# MIETINTÖLUONNOS

Euroopan investointipankin rahoitustoiminnan valvonnasta – vuosikertomus 2023
(2024/2052(INI))

Talousarvion valvontavaliokunta

Esittelijä: Ondřej Knotek

## SISÄLTÖ

**Sivu**

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS .....3

# EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

**Euroopan investointipankin rahoitustoiminnan valvonnasta – vuosikertomus 2023 (2024/2052(INI))**

*Euroopan parlamentti*, joka

– ottaa huomioon 1. helmikuuta 2024 julkaistun Euroopan investointipankin (EIP) vuoden 2023 toimintakertomuksen ”Kestävän elämän rakennuspiirustukset” (A Blueprint for Sustainable Living) ja 2. helmikuuta 2023 julkaistun EIP:n asiakirjan ”EIP-ryhmän toimintasuunnitelma 2023–2025”,

– ottaa huomioon 7. helmikuuta 2024 julkaistun EIP:n investointikertomuksen 2023/2024 ”Transforming for competitiveness”,

– ottaa huomioon 8. toukokuuta 2023 julkaistun EIP:n asiakirjan ”Mid-term review of the EIB Energy Lending Policy”,

– ottaa huomioon 1. heinäkuuta 2024 julkaistun EIP:n kertomuksen EIP-ryhmän avoimuuspolitiikan täytäntöönpanosta vuonna 2023,

– ottaa huomioon 27. marraskuuta 2023 päivätyn EIP:n asiakirjan EIP-ryhmän PATH-kehyksestä ”The EIB Group PATH Framework – Version 1.2 November 2023 – Supporting counterparties on their pathways to align with the Paris Agreement”,

– ottaa huomioon 21. kesäkuuta 2024 julkaistun EIP:n asiakirjan ”EIB Group 2024–2027 Strategic Roadmap” ja 29. marraskuuta 2023 julkaistun asiakirjan ”EIP Global Strategic Roadmap”,

– ottaa huomioon 25. heinäkuuta 2024 julkaistun EIP-ryhmän kestävyysraportin 2023,

– ottaa huomioon 6. helmikuuta 2023 julkaistun EIP:n tiedotteen ”The European Investment Bank’s approach to human rights”,

– ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2024 julkaistun EIP-ryhmän valitusmekanismijärjestelmää koskevan kertomuksen vuodelta 2023,

– ottaa huomioon 14. lokakuuta 2024 julkaistun EIP:n asiakirjan ”Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group”,

– ottaa huomioon 23. syyskuuta 2024 julkaistut EIP:n tarkastuskomitean vuosikertomukset vuodelta 2023,

– ottaa huomioon 15. heinäkuuta 2024 julkaistun EIP:n kertomuksen EIP-ryhmän toimista EU:n koheesioalueilla ”EIB Group activities in EU cohesion regions in 2023”,

– ottaa huomioon 19. lokakuuta 2023 julkaistun EIP:n selvityksen EU:n yritysten investoinneista ”EIB Investment Survey 2023 – European Union overview”,

– ottaa huomioon 26. kesäkuuta 2024 julkaistun EIP:n kertomuksen EIP-ryhmän tuesta EU:n yrityksille ”EIB Group support for EU businesses: Evidence of impact in addressing market failures”,

– ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2024 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Uusi Euroopan puolustusteollisuusstrategia: Puolustusvalmiuden saavuttaminen aiempaa reagoivamman ja häiriönsietokykyisemmän Euroopan puolustusteollisuuden avulla” (JOIN(2024)0010),

– ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 22/2024 ”EU:n talousarviosta maksettu kaksinkertainen rahoitus”,

– ottaa huomioon 29. joulukuuta 2023 julkaistun riskinhallintaa koskevan EIP:n kertomuksen ”European Investment Bank Group Risk Management Disclosure Report – June 2023”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0000/2025),

A. toteaa, että EIP on maailman suurin monenvälinen kehityspankki, kun otetaan huomioon sen lainanotto- ja lainanantovolyymi;

B. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioiden omistamana monenvälisenä investointipankkina EIP:tä hallinnoi valtuusto, hallintoneuvosto ja hallitus ja että sillä on omat sisäiset vastuuvelvollisuutta, hallintoa ja tarkastusta koskevat mekanismit;

C. ottaa huomioon, että EIP toimii kilpailuilla markkinoilla, mutta se on myös EU:n elin, jonka odotetaan noudattavan tiukkoja avoimuutta ja sidosryhmien osallistumista koskevia vaatimuksia;

D. ottaa huomioon, että EIP:llä on monialaisia tavoitteita, jotka koskevat ilmastotoimia ja ympäristökestävyyttä, taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä, digitaalista siirtymää ja tukea EU:n ulkoisen toiminnan prioriteeteille eri puolilla maailmaa, ja että sen rahoitus on linjassa EU:n poliittisten painopisteiden kanssa;

E. ottaa huomioon, että EIP:n tehtävänä on myös hankkia EU:n politiikkojen täytäntöönpanon kannalta olennaisia varoja lainanottotoimien avulla;

F. ottaa huomioon, että Eurooppa-neuvoston strategisessa ohjelmassa 2024–2029 vahvistetaan EIP-ryhmän roolia EU:n puolustuksen ja turvallisuuden katalysaattorina ja korostetaan tarvetta vahvistaa EU:n kilpailukykyä merkittävillä yhteisillä investointitoimilla, joissa mobilisoidaan sekä julkista että yksityistä rahoitusta;

G. ottaa huomioon, että Draghin raportissa Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta[1] esitettiin useita ehdotuksia EIP:n roolin laajentamiseksi edelleen EU:n politiikkojen rahoittamisessa ja EIP:n riskinoton lisäämiseksi;

[1] Draghi, M., *The future of European competitiveness*, syyskuu 2024.

H. katsoo, että on olennaisen tärkeää puuttua pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) ja midcap-yritysten rahoituksen saannin esteisiin; ottaa huomioon, että julkiset lainananto- ja takausjärjestelmät ovat tärkeä suhdanteita tasoittava politiikan väline erityisesti talouden laskusuhdanteiden aikana mutta myös markkinoiden rakenteellisten toimintapuutteiden lieventämisessä;

I. ottaa huomioon, että EIP on olennainen osa kehitysyhteistyön eurooppalaista rahoitusarkkitehtuuria ja suurin monenvälinen lainanantaja EU:n naapurialueilla;

J. ottaa huomioon, että EU:n politiikkojen onnistuminen ja niiden täytäntöönpanon tehokkuus on yhä enemmän riippuvaista EIP-ryhmästä; pitää selvänä, että parlamentin harjoittaman EIP:n rahoitustoiminnan valvonnan intensiteetin ja laadun olisi vastattava EIP:n ja komission välisen yhteistyön intensiteettiä, josta on tullut hyvin merkittävää;

K. ottaa huomioon, että EIP:n liiketoimintamalli edellyttää tiukimpia mahdollisia lahjomattomuutta, vastuuvelvollisuutta ja avoimuutta koskevia vaatimuksia ja että on hyväksyttävä ja päivitettävä jatkuvasti asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan torjua kaikkia petosten, rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja järjestäytyneen rikollisuuden muotoja;

***Rahoitustoimet ja tuloksellisuus***

1. panee merkille, että EIP on toiminut vaikuttavasti ja tehokkaasti kansainvälisessä kontekstissa, johon ovat vaikuttaneet geopoliittisiin tilanteisiin, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja muihin maailmantalouteen vaikuttaviin tilanteisiin liittyvät maailmanlaajuiset haasteet;

2. panee merkille, että EIP-ryhmän konsolidoitu tulos kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oli 2,272 miljardia euroa vuonna 2023, kun vuonna 2022 se oli 2,327 miljardia euroa (2,4 prosentin vähennys edellisvuoteen verrattuna);

3. panee merkille, että EIP:n kokonaismaksuvalmiussuhde pysyi sisäisten rajojen sisällä vuoden 2023 loppuun asti; korostaa, että EIP:n vakaalla pohjalla oleva AAA-luokitus on välttämätön, jotta markkinoilta saadaan rahoitusta asianmukaisista lähteistä edullisin koroin, ja että tämä luokitus on säilytettävä; korostaa, että EIP:n korkea luottokelpoisuus on keskeinen tekijä sen onnistuneen liiketoimintamallin kannalta;

4. panee merkille, että vuonna 2023 EIP:n maksujen kokonaismäärä oli 54,4 miljardia euroa (josta 53,4 miljardia euroa EIP:n omista varoista) ja että vuonna 2022 vastaava määrä oli 54,3 miljardia euroa (josta 53,3 miljardia euroa EIP:n omista varoista); panee merkille, että EIP:n talousosaston ja komission yhteisen tutkimuskeskuksen yhdessä kehittämän talousmallin mukaan EIP-ryhmän kokonaisinvestoinnilla pelkästään vuonna 2023 EU:ssa luodaan noin 1 460 000 uutta työpaikkaa 27 jäsenvaltion EU:ssa vuoteen 2027 mennessä ja sen vaikutus EU:n talouteen vastaa BKT:n 1,03 prosenttiyksikön nousua;

*InvestEU, monivuotisen rahoituskehyksen yksinkertaistaminen ja elpymis- ja palautumistukiväline*

5. pitää myönteisenä, että 13. joulukuuta 2023 hyväksyttiin EIP-ryhmän toimintasuunnitelma 2024–2026, jossa esitetään yhteenveto EIP-ryhmän strategian toteuttamiseksi seuraaville kolmelle vuodelle asetetuista prioriteeteista ja toteutettavista toimista;

6. muistuttaa, että EIP-ryhmälle on osoitettu 75 prosenttia (19,6 miljardia euroa) InvestEU-asetuksen[2] nojalla myönnetystä EU:n talousarviotakuusta; korostaa, että pelkästään vuonna 2023 EIP hyväksyi 30 InvestEU-ohjelmaan kuuluvaa toimea, joiden arvo oli yhteensä 9,1 miljardia euroa;

7. korostaa, että nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä 2021–2027 EIP hallinnoi 87:ää komission antamaa mandaattia ja että määrä kasvaa noin 130:een, jos mukaan otetaan yhteistyöhön perustuvaan hallinnointiin liittyvät ja paikallishallintojen ja jäsenvaltioiden antamat mandaatit, ja panee merkille, että EIP laatii niistä vuosittain vähintään 457 raporttia; huomauttaa, että byrokratian vähentäminen ja yksinkertaistaminen ovat tarpeen, jotta mahdollistetaan resurssien parempi käyttö;

8. korostaa, että EIP hallinnoi kuutta elpymis- ja palautumistukivälineen mandaattia neljässä jäsenvaltiossa ja että ne allekirjoitettiin vuonna 2021 (Kreikka ja Italia), vuonna 2022 (Romania) ja vuonna 2024 (Espanja) ja niiden kokonaisarvo on 8,7 miljardia euroa; ymmärtää kuitenkin, että kun otetaan käyttöön välineitä, jotka pohjautuvat ”kustannuksiin perustumattomaan rahoitukseen” ja joiden volyymi on kasvanut huomattavasti elpymis- ja palautumistukivälineen myötä, virheiden ja huonon hallinnoinnin riski ja erityisesti päällekkäisen rahoituksen riski kasvaa objektiivisesti; kehottaa komissiota – ja EIP:tä sen pääasiallisena kumppanina ja neuvonantajana – pidättäytymään esittämästä uusia ehdotuksia, joissa elpymis- ja palautumistukivälinettä käytetään mallina rahoitusmekanismien perustamiseksi, mukaan lukien komission tuleva ehdotus monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuoden 2027 jälkeiselle ajalle; toteaa jälleen, että EIP:n tavoittelema yksinkertaistaminen ei saisi johtaa siihen, että heikennetään EU:n varojen hallinnoinnin moitteettomuutta ja mahdollisuutta harjoittaa valvontaa, jotta asianomaiset toimijat voidaan pitää vastuuvelvollisina perussopimusten mukaisesti;

***Energiaturvallisuus***

9. panee merkille, että EIP tukee edelleen toimitusvarmuutta pääasiassa vahvistamalla sähköverkkoja ja rajat ylittävää infrastruktuuria, vähentämällä energian kysyntää energiatehokkuushankkeiden avulla ja edistämällä vähähiilistä sähköntuotantoa; korostaa, että EIP on tukenut energiaturvallisuuden uusia ulottuvuuksia, kuten kulutusjoustoa ja energian varastointia, ja edistänyt energiasiirtymässä tarvittavien kriittisten raaka-aineiden kestävän tarjonnan kehittämistä;

10. toistaa kehotuksensa puuttua energiaköyhyyteen, ja muistuttaa, että energiakriisi ruokkii inflaatiopaineita, lisää ruokaturvattomuutta ja supistaa kotitalouksien varoja, sekä kehottaa EIP:tä käyttämään oikeudenmukaisen siirtymän mekanismia ja modernisaatiorahastoa niiden alueiden ja sellaisen väestön tukemiseen, joihin energiasiirtymä vaikuttaa eniten; on tietoinen siitä, että monilla aloilla on edessään yhä

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24. maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

suurempia haasteita vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin sopeutumisen sekä energiakriisin ja inflaation kiihtymisen yhteisvaikutusten vuoksi; kehottaa EIP:tä tehostamaan toimiaan puhtaan teknologian pääomakustannusten alentamiseksi;

11. panee merkille, että heinäkuussa 2023 EIP-ryhmä nosti lokakuussa 2022 tehdyn sitoumuksen rahoitustavoitteita 30 miljardista eurosta vuoteen 2027 asti 45 miljardiin euroon (REPowerEU+), jotta se voi tehostaa toimiaan EU:n energiaturvallisuuden tukemiseksi;

12. korostaa, että vuonna 2023 EIP myönsi energiaan liittyviin hankkeisiin noin 21,4 miljardia euroa rahoitusta, josta noin 19,8 miljardia euroa EU:ssa ja 1,6 miljardia euroa EU:n ulkopuolella;

13. katsoo, että erityisesti uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla vedyllä ja sen johdannaisilla voi olla merkitystä EU:n hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden saavuttamisessa ja vähennettäessä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; kehottaa EIP:tä olemaan keskeisessä asemassa yksityisten investointien liikkeelle saamisessa;

*Puolustus- ja turvallisuuspolitiikka*

14. korostaa, että EIP:n hallintoneuvosto hyväksyi toukokuussa 2024 turvallisuutta ja puolustusta koskevan EIP-ryhmän toimintasuunnitelman, jolla lisätään tukea EU:n turvallisuus- ja puolustusteollisuudelle; huomauttaa, että EIP:n tukea annetaan turvallisuus- ja puolustusalan pk-yrityksille ja innovatiivisille startup-yrityksille kaksoiskäytön periaatteen mukaisesti siten, että noudatetaan ns. siviilikäytön uskottavuutta koskevaa kriteeriä mutta lopetetaan tulotestin käyttö;

15. korostaa lisäarvoa, joka saadaan innovatiivisista toimenpiteistä, joita EIP on toteuttanut nopeuttaakseen investointeja turvallisuuteen ja puolustukseen, sekä keskitetystä asiointipisteestä asiakkaille ja ulkoisille sidosryhmille, joille se tarjoaa asiantuntija-apua, jotta helpotetaan tuen saantia EIP-ryhmältä;

16. on tietoinen siitä, että EIP hyväksyi kesäkuussa 2023 strategisen Euroopan turvallisuusaloitteen puitteissa EU:n turvallisuuteen tehtävien investointien rahoituksen nostamisen 6 miljardista eurosta 8 miljardiin euroon vuosina 2022–2027, mukaan lukien avaruus- ja kyberturvallisuusalat; kannustaa EIP:tä vahvistamaan institutionaalisia kumppanuuksia EU:n avaruusohjelmaviraston ja muiden mahdollisesti merkityksellisten kumppaneiden kanssa;

17. arvostaa EIP:n yhteistyötä Euroopan puolustusviraston kanssa ja suhtautuu myönteisesti näiden kahden elimen välisen yhteisymmärryspöytäkirjan päivityksen allekirjoittamiseen 3. lokakuuta 2024;

***Sosiaalinen infrastruktuuri ja asuminen***

18. korostaa, että asuntojen osto- ja vuokrahinnat ovat nousseet merkittävästi viime vuosina, mikä on vähentänyt mahdollisuuksia hankkia kohtuuhintaisia asuntoja monilla EU:n suurkaupunkialueilla ja vaarantanut asuntojen saatavuuden; suhtautuu myönteisesti siihen, että sosiaalisen infrastruktuurin tuki sisällytettiin EIP-ryhmän kahdeksaan strategiseen painopisteeseen vuosiksi 2024–2027, ja on yhtä mieltä siitä, että

investoinnit energiatehokkaaseen, kestävään ja esteettömään asumiseen, huipputason terveydenhuoltoon ja koulutukseen ovat ratkaisevan tärkeitä tuottavuuden lisäämiseksi ja edistävät vahvoja ja häiriönsietokykyisiä yhteiskuntia;

19. katsoo, että sosiaalisen asuntotuotannon kehittämistä olisi edistettävä yhteistyössä paikallisviranomaisten, paikallishallintojen ja kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa; on tietoinen siitä, että EIP:n toimien tehokkuus asuntotuotannon ja sosiaalisen infrastruktuurin alalla riippuu myös toimintapolitiikan esteiden ja sääntelyesteiden poistamisesta;

*Tuki pk-yrityksille, midcap-yrityksille, startup- ja scale-up-yrityksille, pääomamarkkinaunioni ja Euroopan investointirahaston rooli*

20. korostaa, että pk-yritykset, startup-yritykset ja scale-up-yritykset ovat ratkaisevan tärkeitä EU:n taloudelle; huomauttaa, että näillä yrityksillä on merkittäviä haasteita rahoituksen saannissa, markkinoille pääsyssä ja osaavien työntekijöiden löytämisessä, mikä rajoittaa niiden kasvua; katsoo, että yritysten kasvu ja dynaamisuus ovat keskeisiä innovoinnin, kilpailukyvyn ja tuottavuuden edistäjiä; kannustaa EIP-ryhmää jatkamaan näiden kysymysten käsittelyä räätälöityjen rahoitusohjelmien, riskinjakomekanismien ja yrityksille kohdennettujen rahoitusvälineiden avulla;

21. katsoo, että vahvempi pääomamarkkinaunioni vauhdittaa arvopaperistamista ja riskipääomamarkkinoita, mikä mahdollistaa investointien lisäämisen reaalitalouteen, ja katsoo, että eurooppalaisten scale-up-yritysten rahoittamisen eurooppalaisella pääomalla olisi oltava ensisijainen tavoite, mistä on esimerkkinä helmikuussa 2023 käynnistetty lupaavien eurooppalaisten teknologiayritysten rahoittamiseen tarkoitettu European Tech Champions Initiative -aloite; panee merkille, että European Tech Champions -aloitetta täydentää eurooppalainen scale-up-yrityksiä koskeva aloite, jonka tarkoituksena on tarjota ratkaisevan tärkeää rahoitusta Euroopan huipputeknologiayrityksille niiden loppuvaiheen kehitystyössä;

22. panee merkille, että Euroopan investointirahaston (EIR) tehtävänä on tukea eurooppalaisten mikroyritysten ja pk-yritysten rahoituksen saantia; katsoo, että EIR:n toimia eurooppalaisen riskipääomasijoittamisen ekosysteemin kehittämiseksi olisi lisättävä;

23. antaa tunnustusta siitä, että EIP-ryhmä antoi pelkästään vuonna 2023 noin 400 000 pk-yritykselle ja mid-cap-yritykselle tukea jakaen 31,1 miljardia euroa rahoitusta, mukaan lukien lainat ja takaukset yrityksille (joista EIR jakoi 14,9 miljardia euroa), minkä seurauksena varoja saatiin käyttöön yli 134 miljardia euroa, ja panee merkille, että se teki tätä varten yhteistyötä lähes 300 kumppanin kanssa eri puolilla Eurooppaa;

24. muistuttaa, että Euroopan takuurahaston varojen jako päättyi vuonna 2023 ja että näitä varoja, joilla oli tarkoitus auttaa pk-yrityksiä toipumaan pandemian kielteisistä vaikutuksista, sai noin 200 000 pk-yritystä kaikkialla EU:ssa; palauttaa mieliin aiemmissa päätöslauselmissa ilmaistut huolenaiheet päätöksentekoprosessien avoimuudesta ja lopullisia tuensaajia koskevista tiedoista;

25. panee merkille, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeviin EIR:n toimenpiteisiin kuuluu tuotteisiin ja liiketoimiin liittyvien riskien arviointi, vastapuolten

tuntemisvelvollisuuden toteuttaminen, omistusrakenteen ja keskeisten henkilöiden tarkastaminen pakotteiden ja kielteisen uutisoinnin osalta, pakollisen koulutuksen käyttöönotto koko henkilöstölle ja sopimuksen tekeminen Luxemburgin rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa havaituista epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamisesta ja seurannasta;

*Keskeiset politiikanalat – koheesio, ilmastotoimet, ympäristökestävyys ja digitaalinen siirtymä*

26. arvostaa sitä, että koheesiota koskevassa suuntaa-antavassa asiakirjassaan vuosiksi 2021–2027 EIP sitoutui osoittamaan vähintään 40 prosenttia kokonaisrahoituksestaan EU:ssa vuosina 2022–2024 koheesioalueilla toteutettaviin hankkeisiin ja että vuonna 2023 tällaisen rahoituksen osuus EU:n kokonaislainanannosta oli 42 prosenttia (40 prosenttia vuonna 2022); korostaa, että vähemmän kehittyneille alueille osoitetun EIP:n rahoituksen osuus kasvoi 24 prosentista vuonna 2022 26 prosenttiin vuonna 2023 ja on 17,2 miljardia euroa, mikä ylittää selvästi EIP:n koheesiota koskevassa suuntaa-antavassa asiakirjassa vuodelle 2023 asetetun 21 prosentin tavoitteen; kehottaa jälleen EIP:tä seuraamaan ja analysoimaan edelleen puutteita, jotka estävät tiettyjä alueita tai maita hyödyntämästä EIP:n rahoitustukea ja apua kaikilta osin;

27. toteaa, että viimeksi kuluneiden 15 vuoden aikana EIP:n neuvontapalvelu on tukenut yli tuhatta hanketta koheesioalueilla; katsoo, että olisi keskityttävä entistä enemmän tiedottamiseen ja aktiiviseen rahoitusmahdollisuuksien tunnetuksi tekemiseen vähemmän kehittyneillä alueilla ja siirtymäalueilla;

28. panee merkille monet toimet, joilla EIP on tukenut terveydenhuoltoalaa koheesioalueilla, kuten HERA Invest, joka on yhteistyössä komission kanssa perustettu sadan miljoonan euron takaus, jolla tuetaan investointeja edistyneeseen tutkimus- ja kehitystyöhön; kannustaa EIP:tä edistämään kohdennettuja investointeja koheesioalueiden keskeisiin systeemisiin mahdollistajiin, joita ovat muun muassa terveydenhuollon ja koulutuksen saatavuus, sosiaalinen asuntotuotanto ja kohtuuhintainen asuminen, digitaaliset yhteydet ja paikallinen rahoitus kaupungeille ja alueille joko suoran lainanannon (kuten kaupungeille tarkoitettujen puitelainojen) tai rahoitusvälineiden kautta, ja kehittämään synergioita EU:n tukien ja EIP:n lainojen välillä rajatylittävien rautatieyhteyksien ylläpitämiseksi, sillä se on ratkaisevan tärkeää EU:n sisämarkkinoiden paremman yhdentymisen kannalta;

29. korostaa, että pelkästään vuonna 2023 EIP allekirjoittamilla sopimuksilla osoitettiin 41,8 miljardia euroa ilmastotoimien rahoitukseen ja 25,1 miljardia euroa ympäristökestävyyteen (35,1 miljardia euroa ja 15,9 miljardia euroa vuonna 2022); panee merkille, että EIP:n rahoitus ilmastonmuutokseen sopeutumiseen oli vuonna 2023 yhteensä 2,7 miljardia euroa eli 6,4 prosenttia sen kaikista ilmastotoimista (kun vuonna 2022 se oli 1,9 miljardia euroa eli 5,4 prosenttia); korostaa, että vuonna 2023 ilmastotoimien ja ympäristökestävyyden rahoituksen osuus kokonaisuudessaan oli 60 prosenttia EIP:n rahoituksesta;

30. suhtautuu myönteisesti siihen, että EIP on ottanut maatalouden ja biotalouden keskeisiksi painopisteikseen; toteaa jälleen, että maatalousalalla on edessään yhä suurempia haasteita ja että EU:n viljelijät joutuvat mukautumaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin, selviytymään energiakriisin vaikutuksista johtuvista

häiriöistä ja sopeutumaan kiihtyvään inflaatioon; kehottaa EIP-ryhmää lisäämään toimiaan maatalousalalla;

31. antaa arvoa sille, että EIP on yksi digitalisaation keskeisistä tukijoista EU:ssa; kannustaa EIP:tä lisäämään tukeaan digitaalisille verkoille ja edistämään EU:n riippumattomuutta avainteknologioiden alalla;

32. toteaa, että kyberturvallisuusalalla on keskeinen merkitys yritysten ja julkishallinnon suojelemisessa yhä kehittyneemmiltä digitaalisilta uhkilta; suhtautuu myönteisesti turvallisuusinvestointien lisäämiseen 6 miljardista eurosta 8 miljardiin euroon ja toteaa, että tämä rahoitetaan strategisesta Euroopan turvallisuusaloitteesta, jolla vastataan turvallisuushaasteisiin muun muassa uudessa avaruusteollisuudessa;

***EIP:n toiminta EU:n ulkopuolella***

33. painottaa, että EIP Global tarjosi toisena toimintavuonnaan rahoitusta 8,4 miljardia euroa (kun vuonna 2022 rahoituksen määrä oli 9,1 miljardia euroa); panee merkille, että koska EIP Global -rahoitus voi olla enintään 50 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista, kehitysrahoituslaitokset ja monenväliset kehityspankit osallistuvat usein investointien rahoitukseen; kehottaa EIP:tä ja komissiota investoimaan sisäiseen tarkastukseen ja riippumattomiin valvontatoimintoihin , jotta voidaan taata sellaisten toimien lahjomattomuus ja moitteettomuus, joissa on mukana EU:n ulkopuolisia kumppaneita;

34. korostaa, että kaikki EIP:n toimet Ukrainassa on toteutettava jälleenrakentamista painottaen ja noudattaen kaikilta osin Ukraina-suunnitelmassa esitettyjä painopisteitä ja menetelmiä; panee merkille, että EIP tehostaa edelleen toimiaan ehkäistäkseen, havaitakseen ja tutkiakseen petoksia ja korruptiota EIP-ryhmän Ukrainassa toteuttamissa hankkeissa; kehottaa jälleen varmistamaan Ukrainalle myönnettävän rahoitusavun tiukan ehdollisuuden, jonka olisi mahdollistettava selkeä valvonta sellaisten toimintatapaa koskevien lausekkeiden avulla, jotka kattavat muun muassa vierailuoikeudet, tietojen saatavuuden ja pääsyn tiloihin;

35. katsoo, että EIP:n roolin vahvistaminen tuo lisäarvoa sekä Ukrainan jälleenrakentamiseen ja laajentumisprosessiin että tuleviin kumppanuuksiin EU:n Global Gateway -strategian ja naapuruuspolitiikan puitteissa ja tukee kestävän kehityksen tavoitteita; kannustaa komissiota tekemään mahdollisimman paljon yhteistyötä EIP:n kanssa EU:n strategisen riippumattomuuden tukemiseksi etenkin energian ja raaka-aineiden osalta;

36. korostaa, että EIP on Ukrainaa tukeakseen muodostanut yli 7 miljardin euron lainasalkun sen jälkeen, kun konflikti Venäjän kanssa alkoi vuonna 2014; painottaa, että 31. joulukuuta 2023 EIP:n vastuut (sekä maksetut että vielä maksamatta olevat) olivat yhteensä 5,75 miljardia euroa ja ne katetaan pääasiassa ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvilla EU:n takuilla;

37. panee merkille lukuisat toimet, joita on toteutettu Moldovassa talouden laskusuhdanteen ja energiakriisin vaikutusten lieventämiseksi ja maan EU-jäsenyyden tukemiseksi sekä Länsi-Balkanilla, jossa EIP Global investoi 1,2 miljardia euroa vuonna 2023 sekä lisäksi 700 miljoonaa euroa liikenneturvallisuuden ja rautatieverkkojen parantamiseen; on

tyytyväinen Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen hyväksymiseen vuonna 2024;

***Vastuuvelvollisuus EIP:ssä***

38. palauttaa mieliin, että EIP:n sisäistä valvontaa johtaa hallinnon tarkastus (Inspectorate General, IG) ja siihen kuuluu kolme vastuuvelvollisuutta käsittelevää jaostoa (toimien arviointi, valitusmekanismi ja petosten tutkinta), joilla on täydentäviä rooleja ja jotka edistävät syytösten ja valitusten johdonmukaista käsittelyä;

39. toteaa, että EIP:n valitusmekanismi käsitteli vuonna 2023 yhteensä 104 tapausta (97 tapausta vuonna 2022); panee merkille, että vuonna 2023 vastaanotettiin 60 uutta valitusta (54 vuonna 2022), joista 44 katsottiin voitavan ottaa käsiteltäviksi ja 29 liittyi EIP:n rahoittamiin hankkeisiin, joista 27 sijaitsi Euroopan ulkopuolella;

40. panee merkille, että EIP:n hankinnoista tehtyjä valituksia käsittelevä komitea on riippumaton EIP:n komitea, joka käsittelee EIP:n rahoittamiin hankkeisiin EU:n ulkopuolella liittyviä valituksia niiden hankintamenettelyistä;

41. suhtautuu myönteisesti tutkintajaoston (Investigative Division, IG/IN) pyrkimyksiin tehdä yhteistyötä ja koordinoida toimia EU:n petostentorjuntarakenteen muiden elementtien kanssa, etenkin Euroopan petostentorjuntaviraston ja Euroopan syyttäjänviraston kanssa, jotka vastaanottivat 37 prosenttia vuonna 2023 jätetyistä tutkintapyynnöistä (27 tapausta 74:stä);

42. panee merkille, että tutkintajaosto toteuttaa ennakoivia petosten havaitsemistoimia käyttäen petosten ja lahjomattomuuden riskien pisteytysvälinettä (Fraud and Integrity Risk Scoring Tool) ja hankintojen korruptioriskiä arvioivaa robottia (Corruption Risk In Procurement robot) ja että vuonna 2023 24 arvioinnin joukosta valikoitui kohteita kolmelle täysimittaiselle ja perusteelliselle ennakoivalle lahjomattomuuden tarkastukselle;

43. pitää valitettavana, että parlamentin toistuvista kehotuksista huolimatta tutkintajaoston vuosikertomuksessa ei anneta riittäviä tietoja sen käsittelemien tapausten taloudellisesta laajuudesta, asiaan liittyvistä varoista tai mandaateista, hanketyypeistä, toteutetuista lieventävistä toimenpiteistä, EIP:n yksiköiden ja välittäjien tai kumppanien roolista tapauksissa tai edes kyseisestä jäsenvaltiosta; pyytää jälleen tutkintajaostoa menemään joissakin tapaustutkimuksissa pelkkää sanallista kuvausta pidemmälle, jotta saadaan arvokasta tietoa siitä, missä määrin taloudelliset edut on turvattu;

44. tietää, että EIP:n poissulkemispolitiikkaan kuuluu riippumaton poissulkemismenettely, joka ei täysin vastaa komission varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmää päätöksentekostandardien, tulosten ja korjaavien toimien osalta; kehottaa jälleen komissiota tunnistamaan mahdolliset puutteet ja ehdottamaan korjaavia toimia, joihin kuuluu nopeutettu menettely EIP:n poissulkemispäätösten täytäntöönpanemiseksi varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän kautta; panee merkille, että vuonna 2023 tutkintajaoston havaintoihin perustuvissa poissulkemismenettelyissä viisi yritystä suljettiin pois kaikesta EIP:n rahoittamasta toiminnasta viiden vuoden ajaksi;

45. suhtautuu myönteisesti siihen, että vuonna 2023 hyväksyttiin EIP-ryhmän sisäisen valvonnan kehyksen toimintaperiaatteet; kannustaa pankkia toimimaan tarkastuskomitean huomautusten mukaisesti, joiden mukaan sekä sisäistä tarkastusta että sisäisen valvonnan kehystä olisi kehitettävä niin, että niistä tulee ryhmätoimintoja;

46. panee merkille, että EIP:n riippumaton ulkoinen tarkastaja on kolmas puolustuslinja; huomauttaa, että tilintarkastajien ja toimeksiantojen säännöllinen vaihtaminen mahdollistaa uusia näkökulmia, ja katsoo siksi, että EIP:n ulkoista tarkastajaa olisi vaihdettava säännöllisesti, mutta sen mandaattia jatkettiin vuoteen 2027 ja se on ollut EIP-ryhmän tilintarkastaja vuodesta 2009 lähtien;

47. pitää arvossa sitä, että EIP-ryhmän riskinhallintakehys ja EIP-ryhmän puolivuosittaiset riskinhallintakertomukset ovat vaikuttavia ja niissä noudatetaan Euroopan pankkiviranomaisen vaatimuksia ja teknisiä standardeja;

48. toteaa, että EU:n muuttuvien tarpeiden mukaisesti EU:n toimielimet hyväksyivät vuonna 2024 EIP:n valtuuston ehdottaman perussäännön muutoksen, jolla nostettiin sen vähimmäisomavaraisuusastetta[3] 250 prosentista 290 prosenttiin, jotta EIP voi investoida enemmän kasvattamatta pääomapohjaansa;

49. katsoo, että muutettu vähimmäisomavaraisuusaste tasoittaa tietä riskinoton lisäämiselle; toteaa, että investoinnit uusiutuvaan energiaan ja kestävään infrastruktuuriin sekä investoinnit innovatiivisiin teknologioihin ovat olennaisen tärkeitä EU:n kilpailukyvylle, mutta niihin liittyy usein suurempi riski tuottojen ollessa epävarmoja; huomauttaa, että lisääntynyt riskinotto voi lisätä EIP:n tuottojen vaihtelua, mutta panee merkille, että EIP:llä on pääomapuskureita (yli 56 miljardin varannot vuonna 2023, kun ne vuonna 2014 olivat 36 miljardia euroa), jotka mahdollistavat sen oman riskialttiin toiminnan laajentamisen;

50. on huolissaan akkuvalmistaja Northvolt AB:n tilanteesta, sillä sen toimintaa on pidetty keskeisenä vihreän siirtymän prosessissa; panee merkille, että Northvoltille myönnettiin merkittävä EIP:n lainapaketti, jonka arvo oli hieman yli 942,6 miljardia euroa ja joka oli osa gigatehtaan laajentamiseen hankittua velkarahoitusta;

51. korostaa, että gigatehtaan laajentamisen odotettiin lisäävän akkutuotannon vuotuista kapasiteettia ja se oli strategisesti tärkeää maailmanlaajuisen kilpailukyvyn kannalta; katsoo, että EIP:n toiminta tässä operaatiossa oli sen toimeksiannon mukaista ja johdonmukaista alaa koskevien EU:n strategioiden kanssa;

52. kehottaa komissiota käynnistämään sisäisen tarkastelun, jossa todennetaan tämän lippulaivahankkeen epäonnistumisen syyt ja tausta, ja kehottaa komissiota ottamaan oppia tästä kokemuksesta, jotta estetään samanlaisen tilanteen toistuminen tai mahdollistetaan sen varhainen havaitseminen;

53. katsoo, että EU:n tuen suurin lisäarvo on edistää riskialttiimpia investointeja innovatiivisiin yrityksiin, EU:n strategisten yritysten kasvattaminen ja sellaisten pitkän aikavälin siirtymähankkeiden mahdollistaminen, jotka eivät voi saada rahoitusta yksityiseltä sektorilta; katsoo, että jotta InvestEU-ohjelmassa voitaisiin tehokkaasti pyrkiä sen innovointia ja kilpailukykyä koskeviin tavoitteisiin, siinä olisi keskityttävä

[3] Vähimmäisomavaraisuusaste tarkoittaa sitä, kuinka paljon EIP voi myöntää lainaa suhteessa omiin varoihinsa.

rahoittamaan riskialttiimpia ja enemmän kasvuhakuisia investointeja ja että EIP-ryhmän olisi toteutettava enemmän ja suurempia suuririskisiä hankkeita, joissa yhdistyvät InvestEU-varojen enemmän riskinsietoon suuntautunut käyttö ja EIP-ryhmän omien varojen samalla tavoin suuntautunut käyttö;

54. on tietoinen siitä, että EIP:n hallituksen jäsenet ovat usein viranhaltijoita alkuperämaissaan ennen kuin he aloittavat tyypillisesti kaksi kertaa kuusi vuotta kestävän toimikautensa EIP:ssä ja että heillä on näin ollen oikeus pyrkiä urakehitykseen tietyin edellytyksin karenssiaikana (joka on pidennetty 24 kuukauteen EIP:n toimikauden päättymisestä); panee merkille, että hallituksen jäseniä pyydetään ilmoittamaan asiasta eettisen ja säännönmukaisen toiminnan toimikunnalle ja pyytämään hyväksyntää tulevia työtehtäviä koskeville neuvotteluille mahdollisimman pian;

55. palauttaa mieliin parlamentin toistuvat kehotukset vahvistaa mekanismia, jolla ehkäistään eturistiriitoja EIP:ssä ja parannetaan tällaisten tapausten käsittelyä, sekä määritellä paremmin ehdot, joiden mukaisesti EIP:n varapuheenjohtajat voivat osallistua alkuperämaissaan toteutettavia toimia koskeviin päätöksiin; vaatii, että näitä asioita käsitellään hallituksen menettelytapasääntöjen tulevassa tarkistuksessa;

56. huomauttaa, että Euroopan oikeusasiamies totesi 31. lokakuuta 2023 asiassa 611/2022/KR tekemässään päätöksessä entisen varapuheenjohtajan osallistuneen EIP:n ja alkuperämaansa kansallisen kehityspankin[4] välisten rahoitussopimusten hyväksymiseen muutamia viikkoja ennen kuin hänet nimitettiin kyseisen kansallisen kehityspankin pääjohtajaksi ja tämä huolimatta EIP:n säännönmukaisuudesta vastaavan johtajan neuvosta välttää kaikkea liiketoimintaa kyseisen pankin kanssa nimitysmenettelynsä ajan; toteaa kuitenkin, että tämä tapaus on ajalta ennen nykyisten hallituksen menettelytapasääntöjen voimaantuloa ja että ne sisältävät nyt nimenomaisia määräyksiä hallintoneuvoston jäsenten tulevista työtehtävistä;

57. panee merkille, että lieventävät toimenpiteet, kuten erottelu- ja karenssiaika, ovat yleisimpiä varolausekkeita käsiteltäessä pyöröovitapauksia, ja toteaa, että näitä toimenpiteitä sovelletaan ja hallituksen jäsenet noudattavat niitä ja että näin on ollut myös tiedotusvälineissä viime aikoina esillä olleissa tapauksissa;

***Tarkastukset, avoimuus ja valvonta***

58. pitää valitettavana, että kaikki EIP:n toimiin liittyvät tiedot eivät edelleenkään ole kokonaisuudessaan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen saatavilla; katsoo, että tilintarkastustuomioistuimella olisi oltava oikeus tutustua kaikkiin tietoihin, jotka ovat tarpeen, jotta se voi arvioida kattavasti ja kaikilta osin kaikkia EIP:n toimia, jotka on suunniteltu ja toteutettu EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanemiseksi; kehottaa tilintarkastustuomioistuinta tarkastamaan parhaan kykynsä mukaan kaikki toimet, joihin liittyy vähäisessäkin määrin EU:n talousarviovaroja;

59. panee merkille, että tärkeimmät asiaankuuluvat tarkastustehtävät on annettu EIP:n tarkastuskomitealle, joka on täysin riippumaton elin; katsoo, että pätevien ulkopuolisten

[4] Kansalliset kehityspankit ovat rahoituksen välittäjiä EIP:n ja EIP:n investoinneista hyötyvien pienimuotoisten hankkeiden välillä.

edustajien osallistuminen tarkastuskomitean tiettyihin tehtäviin voisi lisätä tarkastuskomitean analyysien objektiivisuutta;

60. panee merkille, että EIP:n avoimuusperiaatteet ovat kompromissi avoimuuden ja tarpeen suojella arkaluonteisia tietoja välillä; toteaa, että periaatteissa esitetään, mitä tietoja olisi julkaistava ennakoivasti ja milloin ja mainitaan esimerkkinä muun muassa, että hankkeiden yhteenvedot olisi julkaistava vähintään kolme viikkoa ennen kuin EIP:n hallintoneuvosto käsittelee hankkeen rahoitusta ja hyväksyy sen, ja että niissä vahvistetaan asiaa koskevat poikkeukset;

61. panee merkille, että vuonna 2023 EIP:n hallintoneuvosto hyväksyi 449 hanketta ja lähes kaikki hankkeiden yhteenvedot (94 prosenttia) julkaistiin valtaosassa (57 prosentissa) tapauksista ennen hyväksymistä; toteaa, että kaikki rahoituksen välittäjien kautta toteutetut EIP:n toimet julkaistaan EIP:n verkkosivustolla ja että EIP antaa yksityiskohtaisia tietoja pyynnöstä;

62. muistuttaa, että kaikki EIP:n asiakirjat ovat kenen tahansa saatavilla sen olettaman mukaan, että tiedot on julkaistava; painottaa, että kaikille hakijoille olisi ilmoitettava etukäteen, että yleisölle annetaan mahdollisimman laaja oikeus tutustua asiakirjoihin ja että epäämisen syiden olisi perustuttava yksinomaan poikkeuksiin;

63. toteaa jälleen, että parlamentin ja EIP:n välistä jäsennellympää vuoropuhelua voitaisiin lisätä hyväksymällä yhteistyöpöytäkirja; antaa tähän liittyen tunnustusta EIP:n ja parlamentin ennennäkemättömälle yhteistyölle tämän päätöslauselman valmistelussa ja toteaa sen olevan konkreettinen osoitus avoimuudesta ja läpinäkyvyydestä;

***Euroopan parlamentin suositusten jatkotoimet***

64. kehottaa EIP:tä raportoimaan jatkossakin parlamentin aiempien suositusten soveltamisesta ja etenkin saavutetuista tuloksista ja sen painopisteiden ja EU:n politiikkojen täytäntöönpanemiseksi toteutettujen toimien vaikutuksista sekä toimenpiteistä, joita on toteutettu eturistiriitojen, petosten, korruption ja muiden mahdollisten rikkomusten torjunnan tehostamiseksi;

°

° °

65. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle ja pyytää neuvostoa ja EIP:n hallintoneuvostoa keskustelemaan tässä päätöslauselmassa esitetyistä Euroopan parlamentin kannoista.